

KONSTRECENSIONER

Konstrecension: Mångsidiga historier på Wanås

PUBLICERAD 2019-05-21

Bild 1 av 5 Peter Geschwind & Gunilla Klingberg, "Life Systems - Nonspace".
Foto: Mattias Givell

Wanås i nordöstra Skåne har växt till en betydande konstdestination. Birgitta Rubin har sett årets sommarutställning, en polyfon berättelse om olika sorters liv och perspektiv på historien.

Birgitta Rubin

Text

Läs senare

Konstrecension

"Not a single story II"

Wanås konst, Knislinge. Visas t o m 3/11

Årets stora utställning på Wanås konst är precis vad titeln säger: "Not a single story". Motsatsen till en enda berättelse eller ensidig historieskrivning. Det är en fortsättning på engagemanget i sydafrikansk konst som inleddes 2015 och del II av den grupputställning som Wanås ledning curerade för skulpturparken Nirox utanför Johannesburg i fjol.

Antalet medverkande är nu reducerat från 25 till åtta, och generellt har Wanås sommarutställningar krympt betydligt. I gengäld är verksamheten i gång nästan året runt och skulpturparken alltid öppen, med 80 000 besökare årligen. I dag finns det drygt 70 permanenta verk inne i magasinerna och ute i parken.

Så det är bara bra med mindre, mer koncentrerade utställningar, tycker jag – särskilt som miljön med Wanås medeltida slott och den mäktiga bokskogen är en upplevelse i sig.

I år berörs jag djupast av Lungiswa Gquntas två verk, kopplade till hennes uppväxt i Kapstadens slum och kontraster i förflyttningarna mellan kåkstaden och det finare område där hon arbetar.

I konsthallen har Gqunta skapat rumsinstallationen "Lawn" av smashade läskflaskor, fyllda med en grönskimrande vätska. De vassa glaskanterna är vända uppåt, så här måste man hålla i barnen! En svag doft av bensin antyder att flaskor kan användas som vapen, samtidigt som verket på håll ger sken av frodig gräsmatta.

Utställningstemat är inspirerat av författaren Chimamanda Ngozi Adichies TED-talk "Faran med bara en enda berättelse". Texten handlar om hur både onda och goda erfarenheter formar vår identitet, att stereotyper skapar ofullständiga beskrivningar och makt bestämmer vems historia som berättas. Sydafrika har ju ett förflutet med extrema orättvisor, våldsamheter och trauman – som Lungiswa Gqunta svarar på starkt och sårigt men samtidigt mångbottnat och visuellt vackert.

Konstnärerna gestaltar genomgående olika sorters hemhörighet, sociopolitisk verklighet och perspektiv på historien. Lubaina Himid, som belönades med Turnerpriset 2017, visar bland annat med installationen "Vernet's studio". Den lyfter fram kvinnors bidrag till konsthistorien, länge eller än i dag osynliggjorda, från Elisabeth Vigée Le Brun fram till Claudette Johnson – del av samma British black arts movement som konstnären själv.

Himids huvudverk på Wanås är från 1994, men konceptet är fortfarande angeläget och passar temat. Fast själva gestaltningen känns rätt daterad i dag, med såväl bokstavligt som bildligt platta, kontursågade figurer.

Anike Joyce Sadiqs interaktiva videoinstallation är desto mer mångfacetterad. På loftet agerar konstnären själv i ett suggestivt skuggspel. Besökare erbjuds en stol och hörlurar, och plötsligt hör jag steg från den ogripbara gestalten, som omringar min skugga. Jag blir "den andre", som på en gång möter och beskådas av en skuggfigur. På min rygg rullar parallellt en filosofisk text om begränsande självbilder, som bara övrig publik kan se.

Santiago Mostyn, SUEDI (Slow Wave Edit), installation på Wanås Konst 2019. Foto: Mattias Givell

Santiago Mostyns video "Suedi (Slow wave edit)" visas i en mörk gammal lada, med sittplatser på halmbalar. Verket, med en remix av Erik Lundins hit, producerades ursprungligen för Kulturhusets "Folkmusik 2.0". Där gick det mig helt förbi. Här, på jätteduk och i en stämningsmättad miljö, går det rakt in i mig.

Mostyn låter en brottningsmatch mellan två muskulösa, vita män övergå i drönbilder av flyktingströmmen genom Östeuropa 2015, nyhetsklipp från AP som konstnären nu kompletterat med flygbilder över Skåne och Wanås. Kroppar med självklar närvaro ställs mot en människomassa på väg mot en osäker framtid – till tonerna av Lundin rap om dubbla identiteter hos andra generationens invandrare.

Ute i parken finns det nu flera verk som klättrat upp i trädkronorna. Paret Peter Geschwind & Gunilla Klingberg har sammanfogat presenningar och nödfiltar (använda i flyktingläger) till fantasieggande luftskulpturer – den största 14 meter hög!

En fläkt blåser upp skulpturerna, som påminner om lungor. Här formas de efter tomrummen mellan träden, som ju sägs vara jordens lungor. ”Life System – Nonspace” leker dessutom med likheter. ”Ballongerna” har titthål där skuggorna från träden förgrenar sig likt blodkärl.

Lungiswa Gqunta, "Divider". Foto: Mattias Givell

Mot slutet av promenaden genom parken, nära det vita sagoslottet, stoppas man av Lungiswa Gquntas ”Divider”. Ett draperi med ölflaskor hängande i rep, tvinnade av lakan från konstnärens barndomshem. Där drev hennes morfar och mamma en lönnkrog, nödvändig för deras överlevnad men ett fördärv för andra.

Nu får publiken antingen tränga sig igenom det symboliska draperiet eller gå runt. När vinden rasslar i lövverket omvandlas de tömda ölflaskorna till ett klingande klockspel för drunknande själar.

ÄMNET I ARTIKELN

Konstrecensioner

+ Följ

Konst

+ Följ

TEXT

Birgitta Rubin

+ Följ

Publicerad: DN, 2019-05-21

<https://www.dn.se/kultur-noje/konstrecensioner/konstrecension-mangsidiga-historier-pa-wanas/>